

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central) (jud. V. Garabagiu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

DECIZIE

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rovazena”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială
„Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Vladimir Verbanov, Societate cu
Răspundere Limitată „Rovazena” cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 21 decembrie 2016, BC „Energbank” SA a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vladimir Verbanov, SRL „Rovazena” solicitând încasarea în mod solidar
a datoriei bancare formate în baza contractului de credit nr. 845-4024f din 31 martie
2016 cu anexa nr. 1 (graficul de rambursare a creditului) în sumă de 83459,48 lei,
constituită din: suma datoriei la credit-70866, 99 lei, suma dobânzii-4050, 68 lei,
penalități (dobânda majorată)-516, 81 lei, penalitate -8025 lei și încasarea taxei de stat
în sumă de 2503, 79 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în baza contractului de credit nr.
845-4024f din 31 martie 2016 cu anexa nr. 1 (graficul de rambursare a creditului), BC
„Energbank” SA a acordat persoanei fizice Vladimir Verbanov un credit în sumă de
75000 lei, cu termenul final de rambursare la 31 martie 2020.

A menționat că, întru garantarea rambursării creditului în termen și taxelor
afereente acestuia, respectiv neexecutarea sau executarea necorespunzătoare, a fost
încheiat la 31 martie 2016 cu SRL „Rovazena” contractul de fidejusiune nr. 845-
4024f/A, conform căruia fidejursorul s-a obligat de a executa obligațiile asumate de
Vladimir Verbanov față de BC „Energbank” SA, în cazul în care debitorul va omite
executarea acestora.

A afirmat reclamantul că, debitorul nu-și onorează obligațiile asumate întru
rambursarea creditului și a altor plăți restante pentru utilizarea acestuia. Prin
reclamațiile nr. 10/01-03/3008 și nr. 10/01-03/3009 din 17 noiembrie 2016, BC
„Energbank” SA a solicitat lui Vladimir Verbanov și SRL „Rovazena” restituirea
benevolă a plăților datorate, fiind atenționați despre o eventuală adresare în instanța de
judecată pentru recuperarea datoriilor.

La 17 februarie 2017, BC „Energbank” SA a depus, în temeiul art. 60 alin.(2) Cod de procedură civilă, cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea datoriei în sumă de 90917,04 lei, constituită din: suma datoriei la credit-70866, 99 lei, suma dobânzii-6094,30 lei, penalități (dobânda majorată)-1205, 75 lei, penalitate - 12750 lei și încasarea taxei de stat în sumă de 2727, 51 lei.

La 14 martie 2017, BC „Energbank” SA a depus, în temeiul art. 60 alin.(2) Cod de procedură civilă, cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea datoriei în sumă de 92955,79 lei, constituită din: suma datoriei la credit-70866, 99 lei, suma dobânzii-7018,49 lei, penalități (dobânda majorată)-1570,31 lei, penalitate - 13500 lei și încasarea taxei de stat în sumă de 2788, 68 lei.

La 06 aprilie 2017, BC „Energbank” SA a depus, în temeiul art. 60 alin.(2) Cod de procedură civilă, cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea datoriei în sumă de 93904 lei, constituită din: suma datoriei la credit-70866, 99 lei, suma dobânzii-7678,62 lei, penalități (dobânda majorată)-1858, 39 lei, penalitate - 13500 lei și încasarea taxei de stat în sumă de 2817, 12 lei.

Prin hotărârea din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central) s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC „Energbank” SA și s-a încasat în mod solidar de Vladimir Verbanov, SRL „Rovazena” datoria în mărime de 70866, 99 lei, dobânda în mărime de 7678, 62 lei, dobânda majorată în mărime de 1858, 39 lei, penalitate în mărime de 13500 lei și taxa de stat în mărime de 2817, 12 lei.

La 02 iunie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.102), SRL „Rovazena”, prin intermediul reprezentantului Serghei Zubco, a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central). Concomitent, a solicitat amânarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel până la prima ședință de judecată.

La 05 iunie 2017, conform ștampilei oficiului poștal (f.d.104), Vladimir Verbanov a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central). Concomitent, a solicitat amânarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel până la prima ședință de judecată.

La 05 iunie 2017, conform ștampilei oficiului poștal (f.d.106), SRL „Rovazena” a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central). Concomitent, a solicitat amânarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel până la prima ședință de judecată.

Prin încheierea din 26 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-au respins demersurile lui Vladimir Verbanov și SRL „Rovazena” cu privire la amânarea plății taxei de stat; nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Vladimir Verbanov și SRL „Rovazena” și s-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a cererilor de apel motivate cu indicarea motivelor de fapt și de drept, a probelor invocate în susținerea apelurilor și a dovezilor plății taxelor de stat pentru fiecare apel în parte în mărime de 2112, 84 lei, stabilindu-le termen până la 29 noiembrie 2017 pentru lichidarea neajunsurilor; soluționarea chestiunii privind primirea cererilor de apel s-a stabilit pentru ședința de judecată din 30 noiembrie 2017.

La 29 noiembrie 2017, SRL „Rovazena” a înregistrat cererea de apel motivat împotriva hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central). Concomitent, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 2112, 84 lei.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins demersul SRL „Rovazena” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs repetat cererii de apel depuse de SRL „Rovazena” și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a dovezii plății taxei de stat în sumă de 2112, 84 lei, stabilindu-i termen până la 20 decembrie 2017 pentru lichidarea neajunsului; s-a prelungit apelantului Vladimir Verbanov până la 20 decembrie 2017 termenul pentru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea din 26 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău; soluționarea chestiunii privind primirea cererilor de apel s-a stabilit pentru ședința de judecată din 21 decembrie 2017 ora 10:00.

La 15 decembrie 2017, SRL „Rovazena” a declarat recurs împotriva încheierii din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii prin care s-a respins cererea SRL „Rovazena” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel în sumă de 2112, 84 lei, soluționarea problemei în fond prin emiterea unei încheieri prin care SRL „Rovazena” să fie scutită de la plata taxei de stat în sumă de 2112, 84 lei la depunerea cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că soluția instanței de apel privind respingerea cererii de la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel este contrară legislației în vigoare.

Menționează că, art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, acordă posibilitatea scutirii de la plata taxei de stat în cazul situației financiare dificile, iar conform jurisprudenței CtEDO, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia la plata taxei de stat.

Consideră că, instanța de apel pripit a examinat problema scutirii de la plata taxei de stat, dispunând respingerea acesteia, deoarece apelantul a confirmat imposibilitatea plății taxei de stat, prezentând probe ce demonstrează lipsa surselor financiare pe conturile bancare ale SRL „Rovazena”. Or, conform certificatului bancar soldul disponibil nu depășește 75 lei.

Opinează că, soluția instanței de apel este total eronată și în contradicție cu circumstanțele speței, or, cuantumul taxei de stat este unul excesiv în raport cu situația materială a întreprinderii, prin ce se impune scutirea de la plata taxei de stat, în caz contrar se îngreădește dreptul de acces la justiție și a unui recurs efectiv prin exercitarea căii de atac.

În contextul solicitării de scutire de la plata taxei de stat, la depunerea cererii de apel, recurentul a invocat și jurisprudența CtEDO, conform căreia restricția financiară în accesul persoanei la o instanță, trebuie să fie justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac. Or, CtEDO a arătat că în toate cazurile de exercitare a căii de atac, instanța urmează să examineze posibilitatea reducerii cuantumului taxei de stat sau scutirea de la plata acesteia, dacă invocă situația grea financiară.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 30 noiembrie 2017, iar SRL „Rovazena” a declarat recurs la 15 decembrie 2017, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SRL „Rovazena” neîntemeiat și pasibil de fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că la 02 iunie 2017, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.102), SRL „Rovazena”, prin intermediul reprezentantului Serghei Zubco, a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central) (f.d.101-102).

La 05 iunie 2017, conform ștampilei oficiului poștal (f.d.106), SRL „Rovazena” a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central) (f.d.105-106).

Colegiul menționează că la depunerea cererii de apel, concomitent s-a solicitat amânarea achitării plății taxei de stat, până la prima ședință de judecată.

Prin încheierea din 26 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-au respins demersurile lui Vladimir Verbanov și SRL „Rovazena” cu privire la amânarea plății taxei de stat; nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Vladimir Verbanov și SRL „Rovazena” și s-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a cererilor de apel motivate cu indicarea motivelor de fapt și de drept, a probelor invocate în susținerea apelurilor și a dovezilor plății taxelor de stat pentru fiecare apel în parte în mărime de 2112, 84 lei, stabilindu-le termen până la 29 noiembrie 2017 pentru lichidarea neajunsurilor; soluționarea chestiunii privind primirea cererilor de apel s-a stabilit pentru ședința de judecată din 30 noiembrie 2017 (f.d.116-119).

La 29 noiembrie 2017, SRL „Rovazena” a înregistrat cererea de apel motivat împotriva hotărârii din 05 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Central). Concomitent, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 2112, 84 lei (f.d.126-129).

Prin încheierea din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins demersul SRL „Rovazena” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs repetat cererii de apel depuse de SRL „Rovazena” și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a dovezii plății taxei de stat în sumă de 2112, 84 lei, stabilindu-i termen până la 20 decembrie 2017 pentru lichidarea neajunsului; s-a prelungit apelantului Vladimir Verbanov până la 20 decembrie 2017 termenul pentru lichidarea neajunsurilor indicate în încheierea din 26 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău; soluționarea chestiunii privind primirea cererilor de apel s-a stabilit pentru ședința de judecată din 21 decembrie 2017 ora 10:00 (f.d.136-140).

Prin recursul declarat, SRL „Rovazena” a solicitat casarea încheierii din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel în sumă de 2112, 84 lei, soluționarea problemei în fond prin emiterea unei încheieri prin care SRL „Rovazena” să fie scutită de la plata taxei de stat în sumă de 2112, 84 lei la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin.(1) lit. j) al Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Aceeași dispoziție, în esență, este statuată și în art. 4 Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992.

Raportând normele de drept citate la speță, Colegiul reține că instanța de apel întemeiat a dispus respingerea demersului SRL „Rovazena” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și acordarea termenului până la 20 decembrie 2017 pentru prezentarea dovezii taxei de stat în sumă de 2112, 84 lei.

Colegiul relevă că apelantul SRL „Rovazena”, ca temei de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, a invocat lipsa mijloacelor bănești, anexând în acest sens certificatul eliberat de BC „Moldindconbank” SA cu soldul de 74, 34 lei. Concomitent, apelantul a invocat că întreprinderea nu ar dispune de bunuri mobile sau imobile cu drept de proprietate și impunerea cu taxa de stat ar fi o obligație excesivă.

La acest capitol, Colegiul apreciază ca fiind corectă ipoteza instanței de apel precum că probele anexate la demersul privind scutirea de la plata taxei de stat nu confirmă starea materială reală a apelantului și imposibilitatea achitării plății taxei de

stat integral sau în parte, iar suma de 2112, 84 lei cu titlu de taxă de stat la depunerea cererii de apel, nu este împovărătoare.

Colegiul notează că certificatul bancar prezentat confirmă doar soldul contului SRL „Rovazena” deținut în BC „Moldindconbank” SA, dar nicidecum nu confirmă în general situația financiară a SRL „Rovazena” și respectiv nu poate fi reținut ca o probă în sensul imposibilității plății taxei de stat.

Mai mult ca atât, persoana juridică nu este lipsită de dreptul de a avea conturi bancare deschise și în alte instituții financiare.

Referitor la lipsa bunurilor mobile și imobile cu drept de proprietate după SRL „Rovazena”, Colegiul menționează că apelantul, la fel, nu a prezentat confirmări concludente în acest sens. Or, la materialele cauzei lipsesc anumite răspunsuri ale instituțiilor deținătoare de registre ce ar confirma lipsa bunurilor mobile și imobile cu drept de proprietate după SRL „Rovazena”, iar supoziția apelantului invocată în acest sens, nu este decât declarativă.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate nu pot constitui temei de casarea încheierii în partea contestată. La fel, nu pot servi ca temei de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, în condițiile când această cerere de scutire de la plata taxei de stat nu a fost justificată prin probe pertinente și concludente.

Cu referire la argumentul recurentului referitor la art. 6 § 1 CEDO cât și jurisprudența CtEDO referitor la scutirile de la plata taxei de stat pentru a nu restricționa nejustificat accesul la justiție, Colegiul remarcă că fiecare caz în parte se examinează minuțios și acest aspect nu exclude obligația de a prezenta probe pertinente și veridice ce ar confirma situația grea materială și respectiv imposibilitatea plății taxei de stat.

Ori, jurisprudența CtEDO invocată de recurent se referă la faptul ce ține de cuantumul excesiv a taxei de stat impuse spre achitare, ceea ce nu este specific speței, deoarece apelantul este obligat la plata taxei de stat în condițiile legii, iar taxa de stat la caz nu este una impunătoare și nu poate fi calificată ca o restricție/limitare în exercitarea căii de atac apelul.

În consecință, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării în partea contestată a actului judecătoresc. Or, instanța de apel la adoptarea încheierii contestate, s-a conformat rigorilor legii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată în partea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 30 noiembrie 2017.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Rovazena”.

Se menține încheierea din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Vladimir Verbanov, Societate cu Răspundere Limitată „Rovazena” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas